

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00 Brno

Brno 23.7.2012
SRS 029887/2012

Zpráva č. 15 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 9.7.– 22.7.2012

1. Počasí

V první polovině sledovaného období pokračovalo letní slunečné počasí s občasnými lokálními bouřkami. Teploty se přes den pohybovaly okolo 25 °C až 28 °C. Poté přišlo ochlazení na 16 °C až 22 °C s přeháňkami a velkou oblačností. Za celé sledované období spadlo do 45 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Jižní části oblasti, především okres Znojmo stále sužuje sucho. Poškozena je většina polních plodin (kukuřice, slunečnice, řepa cukrová, tykev olejná, zelenina), ale trpí i ovocné dřeviny.

Na začátku sledovaného období začala sklizeň řepky ozimé a ječmene jarního, pokračuje sklizeň pšenice ozimé. Zmlazené a zaplevelené pšenice a řepky jsou desikovány, aby byla umožněna jejich kvalitnější sklizeň. Hlášené výnosy jsou velmi nízké.

Probíhá sklizeň brambor, zeleniny, meruněk, broskví a nektarinek. V pravidelných sledech pokračuje ošetřování révy vinné, ovocných dřevin a zeleniny.

OBILNINY

Všeobecně byly v rámci oblasti zaznamenány střední výskyty **černí obilnin** (*Cladosporium spp.*) v klasech.

PŠENICE OZIMÁ (RF 73-89 BBCH)

Růstová fáze: časná mléčná zralost až plná zralost (zrno je tvrdé, jen s obtíží je lze nehtem palce zlomit)

První výskyt **růžovění klasů pšenice** (*Fusarium spp.*) v klasech byl zaznamenán v okrese Vsetín (Babice, 10.7.).

Plošně silný výskyt **kříška polního** (*Psammotettix alienus*) byl zjištěn smýkáním v porostech na okrese Znojmo (Lesná, Korolupy, Tasovice nad Dyjí, 28.6.).

Vrchol letu imag samců **obaleče obilního** (*Cnephasia pumicana*) ve feromonovém lapáku se silnou intenzitou byl zjištěn na okrese Znojmo (Hodonice, 28.6.). Silný výskyt

zaznamenán na okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 3.7.). Konec letu byl vyhodnocen na okrese Znojmo (Hodonice, 16.7.).

JEČMEN JARNÍ (RF 73-89 BBCH)

Růstová fáze: časná mléčná zralost až plná zralost (zrno je tvrdé, jen s obtíží jej lze nehtem palce zlomit)

První výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) na listech byl zjištěn na okrese Vsetín (Lhota u Kelče, 10.7.).

První výskyt růžovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*) v klasech byl zaznamenán v okrese Vsetín (Lhota u Kelče, 10.7.).

KUKUŘICE (RF 51-65 BBCH)

Růstová fáze: počátek metání lat (lata v pochvě dobře znatelná) až samčí květenství: plný květ; samčí květenství: vlákna blizen plně vysunutá

Silné poškození suchem bylo sledováno na okrese Znojmo (Božice, Hrádek u Znojma, Křovice, Strachotice, Tasovice nad Dyjí).

První výskyt obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*) na latách kukuřice byl zaznamenán v okresech Znojmo (Velký Karlov, 11.7.), Břeclav (Ladná, Boleradice, 18.7.) a Uherské Hradiště (Polešovice, 17.7.).

První výskyt housenek zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*) v listech byl nalezen na okrese Znojmo (Jaroslavice, 20.7.).

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách srs. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

<http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelných-lapaců.html>.

Zjištěn silný výskyt imag bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) ve feromonovém lapači na okresech Znojmo (Bohutice, 18.7.), Břeclav (Hrušky, Ladná, 16.7.). Silný výskyt imag byl také zaznamenán na listech a klasech kukuřice na okrese Znojmo (Hrušovany nad Jevišovkou, Olbramovice). První výskyt dospělců ve feromonovém lapáku byl zjištěn na okrese Zlín (Napajedla, 10.7.).

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic v oblasti kontinuálního šíření, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lepových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20.června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

První výskyt imag lesknáčka čtyřskvrnného (*Glischrochilus quadripunctatus*) na palicích byl zaznamenán v okrese Břeclav (Ladná, 19.7.).

OLEJNINY

MÁK (RF 64-81 BBCH)

Růstová fáze: fáze vyvinuté tobolky - zelená zralost až plná zralost tobolky a semen

První výskyt **helmintosporiové nekrózy máku (Pleospora papaveracea)** na listech byl sledován na okrese Uherské Hradiště (Kvačice, 3.7.).

První výskyt larev **bejlomorky makové (Dasyneura papaveris)** v nezralých makovicích byl nalezen na okresech Znojmo (Miroslav, 10.7.) a Uherské Hradiště (Kvačice, 3.7.).

První výskyt larev **krytonosce makovicového (Neoglocianus maculaalba)** v nezralých makovicích byl objeven na okrese Znojmo (Miroslav, 10.7.).

SLUNEČNICE (RF 65-67 BBCH)

Růstová fáze: plný květ (trubkovité květy ve střední třetině terče kvetou - volné tyčinky a blizny) až dokvétání (trubkovité květy ve vnitřní třetině terče kvetou - volné tyčinky a blizny)

Silné **poškození suchem** bylo sledováno na okrese Znojmo (Dyjákovice, Strachotice).

ŘEPKA OZIMÁ (RF 89 BBCH)

Růstová fáze: plná zralost: téměř veškerá zrna na rostlině černá a tvrdá

První výskyt **padlí brukvovitých (Erysiphe cruciferarum)** na listech i v šešulích byl zjištěn na okresech Vsetín (Kelč-Staré Město, 10.7.) a Zlín (Dolní Ves, 17.7.).

První výskyt **šedé plísňovitosti brukvovitých (Botryotinia fuckeliana)** na šešulích a lodyhách byl zaznamenán na okrese Kroměříž (Kroměříž, 11.7.) a na okrese Vyškov (Hoštice, 11.7.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 69-87 BBCH)

Růstová fáze: květ ukončen až stonky zažloutlé

První a zároveň lokálně silný výskyt **terčovitě skvrnitosti bramboru (Alternaria solani)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Krhovice, 10.7.) a Vsetín (Kunovice, 10.7.).

Lokálně střední výskyt **plísně bramboru (Phytophthora infestans)** na listech byl zjištěn v okrese Břeclav (drobní pěstitelé, zahrádky). První výskyt zjištěn na okrese Vsetín (Kunovice, 10.7.).

Lokálně střední výskyt larev L2, L3 **mandelinky bramborové (Leptinotarsa decemlineata)** na listech byl zjištěn na okrese Kroměříž (Litence, 11.7.).

ŘEPA CUKROVKA (RF 39 BBCH)

Růstová fáze: plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90% povrchu půdy

Bylo zaznamenáno silné **poškození suchem** na okrese Brno – venkov (Pohořelice nad Jihlavou) a Znojmo (Mackovice, Tasovice nad Dyjí).

První výskyt **alternáriové skvrnitosti (Alternaria tenuis)** na listech byl objeven na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 16.7.).

První výskyt **větevnatky řepné (*Ramularia beticola*)** na listech byl sledován na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 16.7.).

První výskyt **skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*)** na listech byl zjištěn na okrese Kroměříž (Morkovice, 11.7.) a Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 10.7.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 78-79 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 80% konečné velikosti, až plod dosahuje asi 90% konečné velikosti

Střední výskyt **štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** ve feromonovém lapáku byl zjištěn na okrese Břeclav (Velké Němčice, 13.7.).

Základním ošetřením je předjarní postřik do fáze zeleného poupěte oleji. Ošetření v době vegetace je cíleno na počátek hromadného rozlézání nymf 1. instaru 1. (letní) generace. Při výskytu 10 a více samic na 1 m větví v první polovině června je ošetření nezbytné.

Termín ošetření je možno určit vizuální kontrolou 2 až 3-letých plodných větví na označených stromech sadu. Ošetření je nutno zahájit do 4 dnů po zjištění prvních pohyblivých nymf. Kontrolu provádíme pomocí lupy, nejméně 2x týdně od poloviny června.

Ohniskový, silný výskyt **svilušky ovocné (*Panonychus ulmi*)** na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 10.7.).

Ohniskový, silný výskyt **vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigerum*)** na větvích a kmenech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 10.7.).

Byl zaznamenán další vrchol letu imag samců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonovém lapači na okrese Znojmo (Citonice, Těšetice u Znojma, 9.7.). Střední výskyt imag samců ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Znojmo (Citonice, Hrádek u Znojma, Těšetice u Znojma), Kroměříž (Jarohněvice, 9.7., Vážany, 9.7., Jarohněvice, 12.7., Vážany, 12.7.), Břeclav (Velké Němčice, 25.6. a 3.7.). Silný výskyt zaznamenán na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 9.7.) a Zlín (Žlutava po celé období 28.6. až 16.7. s vrcholem letu 2.7.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Vrchol letu imag samců **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** ve feromonovém lapači byl sledován na okrese Znojmo (Citonice, 9.7.).

Vrchol letu imag samců **obaleče slivoňového (*Cydia lobarzewskii*)** ve feromonovém lapači se střední intenzitou byl sledován na okrese Znojmo (Citonice, 9.7.), na okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 2.7.).

Vrchol letu imag samců **obaleče trnkového (*Cydia janthinana*)** ve feromonovém lapači byl sledován na okrese Znojmo (Citonice, 9.7.). Silný výskyt zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 5.7.).

Byl zaznamenán další vrchol letu imag samců **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** ve feromonovém lapači na okrese Znojmo (Citonice, 9.7.).

Peckoviny

MERUŇKA (RF 87-89 BBCH)

Růstová fáze: sklizňová zralost až konzumní zralost

Silné příznaky virových neštovic (*Plum pox potyvirus*) byly zjištěny na dozrávajících plodech v okrese Břeclav (Valtice, 18.7.).

První výskyt hnědnutí listů (*Gnomonia erythrostoma*) na listech zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 17.7.).

Opakovaný silný výskyt imag obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*) ve feromonovém lapači sledován na okrese Zlín (Žlutava od 28.6. do 16.7.) a Znojmo (Těšetice u Znojma, 19.7.).

SLIVŮŇ (RF 81-85 BBCH)

Růstová fáze: počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu (zesvětlení) až pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení

Lokálně střední výskyt červené skvrnitosti listů švestky (*Polystigma rubrum*) na listech byl zjištěn v okresech Břeclav (Valtice, 18.7.). První výskyt hlášen z okresů Zlín (Žlutava, 17.7.) a Uherské Hradiště (Polešovice, 18.7.).

Zaznamenán byl výskyt imag samců obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonovém lapači se silnou intenzitou po celé sledované období na okrese Znojmo (Citonice, Hrádek u Znojma; 9.-16.7.) a Břeclav (Němčičky). Střední intenzita náletu byla zjištěna na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 9.7.) a Zlín (Žlutava 9.7.; 16.7.). Další vrchol letu byl sledován na okrese Znojmo (Citonice, Těšetice u Znojma, 9.7.; Hrádek u Znojma, 11.7.) a Zlín (Žlutava, 5.7.). Slabé výskyty zaznamenány na okrese Kroměříž (Šelešovice, 9.7., 12.7., 16.7. a 19.7.).

První výskyt min podkopníčka spirálového (*Leucoptera malifoliella*) na listech zaznamenán v okresech Zlín (Žlutava, 17.7.) a Uherské Hradiště (Polešovice, 18.7.).

RÉVA VINNÁ (RF 75-77 BBCH)

Růstová fáze: bobule velikosti hrachu, hrozny visí až počátek uzavírání hroznů

První výskyt plísně révy (*Plasmopara viticola*) na listech byl objeven v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 3.7.). Všeobecně slabé výskyty byly zaznamenány lokálně v rámci celé oblasti. Intenzita výskytu je rozdílná, dle systému ošetření.

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 200 listů, 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

Teplotní suma pro zralost oospor ($SET_{8,0} = 170$ DS) byla splněna v nejteplejších lokalitách oblasti dne 1.5. Po vydatných dešťových srážkách jsou rovněž splněny povětrnostní podmínky (min. 10 mm dešťových srážek za 24 hod, průměrná denní teplota 13 °C a více, min. teplota 8 °C a více).

První výskyt padlí révy (*Uncinula necator*) na bobulích byl zjištěn na okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 18.7.) a Znojmo (Bohutice, 20.7.). Slabé výskyty jsou hlášeny v rámci oblasti, intenzita výskytu je závislá na zvoleném systému ošetření.

Pozorování se provádí po odkvětu až do počátku zaměkání v intervalu 14 dní. Na označených keřích se pozoruje 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Mimořádně ohrožené výsadby se za příznivých podmínek pro šíření padlí ošetřují poprvé již ve fázi 6 listů. Tyto vinice ošetřujeme 2x před květem. Méně ohrožené výsadby ošetříme poprvé před květem, dále v intervalu 7-14 dnů, podle stupně ohrožení porostu a typu přípravku, až do fáze zaměkání.

Lokálně silný výskyt plstnatosti révy vinné na listech i zálistcích způsobený **vlnovníkovcem révovým (Colomerus vitis)** byl zjištěn na okrese Břeclav (Mikulov, Velké Bílovice, 16.7.).

Vrchol letu imag samců **obaleče mramorovaného (Lobesia botrana)** druhé generace ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 26.6., Tasovice nad Dyjí, 28.6.), Břeclav (Mikulov, 29.6.; Němčičky, 26.6.) Ve sledovaném období byly nálety slabé až nulové.

Vrchol letu imag samců **obalečika jednopásého (Eupoecilia ambiguella)** druhé generace ve feromonovém lapači byl vyhodnocen na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 29.6.; Tasovice nad Dyjí, 28.6.), Břeclav (Němčičky, 3.7.). Ve sledovaném období byly nálety slabé až nulové.

ZELENINA

CIBULE (RF 43-45 BBCH)

Růstová fáze: třicetiprocentní dosažení očekávaného list. průměru až 50%ní dosažení očekávaného list. průměru

Lokálně střední výskyt **plísně cibule (Peronospora destructor)** byl zaznamenán na okrese Břeclav (Drnholec, 19.7.).

První výskyt **alternariové skvrnitosti (Alternaria porri)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 18.7.).

OKURKA POLNÍ (RF 77 BBCH)

Růstová fáze: sedmý plod na hlavním výhonu dosáhl typickou velikost a tvar

První příznaky výskytu **viru žluté mozaiky cukety (Zucchini yellow mosaic virus, ZYMV)** byly sledovány na okrese Břeclav (Velké Pavlovice, 19.7.).

Lokálně silný výskyt **třásněnek (Thrips sp.)** byl pozorován v okrese Břeclav (Sedlec, Velké Pavlovice, Rakvice, Lednice, 20.7.).

Lokálně silný výskyt **svilušky chmelové (Tetranychus urticae)** byl zjištěn na okrese Břeclav (Lednice, 19.7., Rakvice, 20.7.).

KAPUSTA HLÁVKOVÁ (RF 43 BBCH)

Růstová fáze: dosažení 30% očekávaného průměru hlávky

Plošný silný výskyt imag, larev a vajíček **molice vlašovičnickové (Aleyrodes proletella)** na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 18.7.).

TYKEV OLEJNÁ (RF 65-71 BBCH)

Růstová fáze: 5. květ na hlavním výhonu otevřen až 1. plod na hlavním výhonu dosáhl typickou velikost a tvar

Silná intenzita příznaků výskytu **viru žluté mozaiky cukety (Zucchini yellow mosaic virus, ZYMV)** byla sledována na okrese Břeclav (Drnholec, Lednice, Velké Pavlovice, 19.7.).

ZELÍ BÍLÉ (RF 41-43 BBCH)

Růstová fáze: začátek tvorby hlávky, dva nejmladší listy dosud nevyvinuté až dosažení 30% očekávaného průměru hlávky

První výskyt **alternariové skvrnitosti (*Alternaria brassicae*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 3.7.).

První výskyt **plísňě brukvovité zeleniny (*Pernospora parasitka*)** na tvořících se hlávkách byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 3.7.).

První výskyt vajíčků **běláska zelného (*Pieris brassicae*)** na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 18.7.).

SVĚTELNÝ LAPAČ

Byl zjištěn první záchyt dospělců **kovolesklece gama (*Autographa gamma*)** ve světelném lapači na okrese Uherské Hradiště (Chylice, 21.6.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová